

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnina in inserate sprejema upravnštvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „ — „
četrt : 6 „ 50 „
mesec : 2 „ 20 „

V upravnštvo prejemati:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „ — „
četrt : 5 „ — „
mesec : 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 100.

V Ljubljani, v četrtek 2. maja 1901.

Letnik XXIX.

Liberalna žlindra.

Včeraj je bil v zbornici dan, ki je pokazal slov. liber. stranko v vsej njeni pravi vrednosti.

Ko se je šlo za po potresu prizadete Ljubljance, se ljubljanski posl. dr. Tavčar ni oglasil. Še celo k odsekovi seji, ki je o tem razpravljala, Tavčar ni prišel, dasi je o tem moral vedeti, ker poleg osebnih vabil je v zbornici tudi javno napisano, kdaj so seje odsekov. Takrat je moral dr. Šusteršič govoriti za uboge Ljubljance.

Šlo se je za podporo ubogim barjanom. Tavčar jih ima pred nosom, in med njimi je mnogo njegovih volivcev. Nič ni predlagal zanje. Oni, ki je delal, bil je zopet dr. Šusteršič.

In tako je bilo v vseh zadevah, ki ljudstvu na Kranjskem koristije. Oni, ki so delali, so bili iz slovenskega centra.

To je grozno peklo liberalce. Liberalna stranka na Kranjskem je nesposobna, da bi ljudstvu kaj koristila. Vse, kar je delala v politiki zadnjih let, je bilo le, da je denuncirala naša gospodarska društva in osebno napadala može, ki so ljudstvo organizirali. Pri nas doma je izključno le z osebnim napadanjem in sramotjenjem izvrševala svoje politično delo.

Kdo bi si mislil, da bo isto delo izvrševala po svojih zastopnikih na Dunaju?

Slovensko ljudstvo je poslalo svoje poslance na Dunaj zato, da za ljudstvo koristno delajo, da zagovarjajo narodne pravice, da odvrta krivice in predlagajo Slovincem koristne zakone.

Liberalna stranka je pa poslala svoje poslance na Dunaj za to, da delajo proti svojim katoliško-narodnim tovarišem.

V Ljubljani je nemško slovenska liberalnacionionalna zveza, ki preganja vsak pokret slovenskega ljudstva.

Kdo bi si mislil, da se bo našla nemško-slovenska liberalno-nacionionalna zveza proti ljudskim zastopnikom na Dunaju, kjer se morajo slov. poslanci med seboj podpirati, da kaj dosežejo?

To doslej v zgodovini slovenskega naroda in avstr. parlamenta nezaslišano dejstvo se je te dni v državni zbornici izvršilo.

Liberalna stranka, mesto da bi slovenskemu ljudstvu pomagala, je besno udarila po zastopniku našega slovenskega ljudstva na Kranjskem, z jasnim namenom, da uniči oni njegov vpliv, ki se je začel že blagodejno kazati za pravice našega ljudstva.

Dr. Šusteršič je zahteval v zbornici grajalni odsek, ki naj graja nemškega radikalca Steina, ker je rabil proti njemu psovke, ki so očitno vzete iz „Sl. Naroda.“

Glasovanje v odseku in v zbornici je pokazalo, da se ni glasovalo o tem, ali je dr. Šusteršič zaslužil ona očitanja od nemško-nacionionalne strani, ampak šlo se je samo zato, kateri politični stranki kdo pripada.

Tu je bila koalicija Vsenemcev, nemških nacionionalnih kričacev in zastaranih liberalnih nemških sovražnikov slovenskega rodu, ki je videla v dr. Šusteršiču samo katoliško-narodnega poslanca in ki je bila pripravljena, vedno in pod vsakim pogojem glasovati proti njemu.

Ta nemška koalicija, ki je od »Narodovcev« dobila informacije, je glasovala seveda za svojega pristaša Steina in dosledno proti dr. Šusteršiču, katerega sovražni kot katoličana in kot načelnika slovenskega centra.

Bilo je komaj polovica poslancev navzočih. Sovražniki Slovanov in katoličanov so se sešli v polnem številu, ker je bila vsa stvar dogovorjena in inscenirana. Od strank, ki so našim težnjam prijazne, je bilo pa mnogo odsotnih. Le tako je prišlo, da je dobil Stein večino.

Značilno pa je pri tem, da se je med liberalnimi Slovani pokazalo tudi nekaj elementov, ki so podobni kranjskim liberalcem. Tako je že v odseku se pokazala razlika. Poštenjak dr. Dyk je z vso odločnostjo nastopil za dr. Šusteršiča, liberalce dr. Kramar je v odseku odločil proti njemu.

Vendar značilno je to, da so vsi brez izjeme morali priznati dr. Šuster-

šiču njegovo osebno poštenost in požrtvovalnost. Še celo dr. Kramar je moral pred vso zbornico priznati, da se ni nič dokazalo, kar bi svedočilo, da se je dr. Šusteršič hotel osebno okoristiti ali da je delal za svoj žep.

S tem priznanjem iz nasprotnih ust je oseba dr. Šusteršiča popolnoma salvirana in priznana kot neomadeževana. Če bi bili našli nasprotniki le sled kakega madeža na osebni časti dr. Šusteršiča, bili bi to razglasili z velikanskim hrupom po zbornici.

Odsek se je držal le znanih dveh razsodb, a ni natančno mogel presoditi vseh razlogov in vsega materiala. Značilno je, da je prvotni poročevalec Dyk predlagal brez-pogojno grajo. Ljudje, kakor Wolf, ki niso ničesar premišljevali, ampak le hrepneli, da udarijo po načelniku »Slov. centra«, so imeli pa seveda takoj gotovo sodbo proti dr. Šusteršiču.

Vsenemci so se tako zavzeli za boj proti dr. Šusteršiču, da so se čisto identificirali s Tavčarjem in Plantanom. Značilen zato je prepir, ki je takoj nastal med radikalcem in antisemiti, v katerem je vpil Wolf, da sta sojena Šusteršič in dr. Lueger. Kaj pa ima dunajski župan pri tem?

Če pregledamo vso zadevo o žlindri, katero so Tavčar in Wolf, Stein in Plantan s celim vsenemškim štabom tako razupili, ne najdemo nobene stvari, ki bi bila za dr. Šusteršiča osebno nečastna. Ali je »Gospodarska Zveza« konkurirala s »Kmet. družbo«? Ne, ker »Gospodarska Zveza« je prodajala le svojim članom in »Kmet. družba« tudi le svojim članom. Tu ni trgovske konkurence. Torej tudi ni podlage za nepravilno konkurenco. Če bi bil dr. Šusteršič od začetka izjavil, da je sam doplačal to, za kolikor je »Gospodarska Zveza« ceneje dajala gnojila, bili bi vsi tiho ali bi ga še slavili kot požrtvovalnega moža, ker je pa naročil, naj se o tem molči, pravijo, da ima »umazane roke«!

Vsenemci so storili vse, da doženejo to stvar v tak stadij, da bi dr. Šusteršič moral odložiti mandat. Wolf mu je kar ukazoval, naj to stori. »Narod« včeraj pravi, da katoliško-narodna stranka, če je stranka honestnih ljudi, tega moža ne more več držati. No, kaj misli o dostojnosti obstruk-

cionist Wolf, nam je pač irelevantno. Liberalni stranki pa v obraz zabrusimo lahko vsak dan, da dokler ona drži svojega Malovrha kot vsakdanjega izdelovalca liberalnega prepričanja, naj molči o honestnosti!

Dokler liberalna stranka kot »narodna« stranka zatira domače slovenske gospodarske zavode, nima pravice govoriti o poštenosti.

Slovensko vsenemška zveza na Dunaju pa grozi, da bo tako, kakor Šusteršiča, napadala še druge katoliške poslance. Slov. liberalci si mislijo na ta način pridobiti lavorik kot — zastopniki — slovenskega naroda!

Sedaj bodo liberalci vpili po celi državi, da je Šusteršič kompromitiran.

A odgovoriti jim je, da so tudi najbesnejši sovražniki morali priznati, da se osebno dr. Šusteršiču ne more nič nepoštenega očitati.

Državni zbor.

Dunaj, 1. maja.

Predsednik otvori sejo ob 11. uri 20 minut. Začetkom seje zapisnikarji prečitajo razne interpelacije.

Nato dr. Kramar v imenu grajalnega odseka poroča o razpravi in sklepib glede predloga dr. Šusteršičevega, naj se posl. Steinu izreče graja. Dr. Kramar pravi, da je odsek stvarno presojal to zadevo ne glede na stranko in narodnost.

Dr. Kramar v svojem poročilu ponavlja vse dotične dogodke, ki so se vršili minolo leto in letos ter razpravljali v slovenskih listih in konečno pred sodiščem, ter navaja dotične medklice v zbornici, vsled katerih je dr. Šusteršič zahteval grajo posl. Steinu.

Glede psovke »šuft« so bili člani grajalnega odseka različnih mislij. Polovica članov je bila mnenja, da je psovka žaljiva, tudi če jo kdo drugi ponavlja. In v tem slučaju se je to zgodilo, ker posl. Stein je le ponavljal, kar je bil preje poslanec Berger izgovoril.

Dr. Kramar pa je kot načelnik odsekov s svojim glasom odločil večino za predlog, da se zaradi tega Steinu ne izreče graja. In ta predlog je dr. Kramar tako utemeljeval,

LISTEK.

Tihe žrtve.

Spisal Gvozdenko.

Dan se je odpravljaj spat. Bil je truden, na zahodu se je blestela zadnja zarja, kakor da poljublja za slovo lahne oblacke in jim šepče na uho večerno pesmico, od vzhoda sem se je pa približevala resnih korakov noč.

Bilo je pozno v jeseni. Vzduh je bil hladen; ni ga preveval topli dah ljubezni, zgreti ga niso mogle ni sivo napojene barve po nebu, niti temno zeleno borovje na jedni strani ceste, niti cestna belina. In včasih je zavel še nekoliko mrzlejši veter, kot naprej pohiteli glasnik noči.

Trdo so doneli koraki mimo hitečih delavcev in delavk po beli cesti.

Neža je stala zamišljena na pragu. Gledala je čez vse te ljudi dalje, dalje notri v svoje spomine.

Mrzla je bila njena jesen, kot je bila mrzla v naravi. Današnje razpoloženje v naravi je bilo razpoloženje njene duše, njene

osamljene, zamorjene duše. Zakurila je za večerjo in hotela pogledati na prag, če grede že iz tovarne. In presenetilo jo je, stopivšo na prag, da je med njo in med naravo tak sklad, obšlo jo je za hip čustvo gorke zavesti, da ni sama v tej puščobi, da diha to otrpelost tudi narava z vsemi svojimi barvami, z vsemi predmeti svoje raznolike zunanosti.

Ali narava ni marala ljubavi, čutila je, kako jo osvaja zima, zato ni mogla trpeti ljubezni. Iz srca ji zgine gorki občutek, zapustivši samo zadovoljstvo zavesti, da obkrožujoča jo narava sočustvuje z njo.

Mrak je sedal po travi, po listju, po zraku, in zgrinjal vse v mehki plašč teme. In zaplesal je tudi okrog delavke, se zavrtel v kolobarjih, in nanje so sedli spomini, trpki, kot pelin, hladni, kot veter, ki se je vijugal med plapolajočimi valovi naraščajočega mraka.

In videla je ctožno otroško dobo. Oče ji je odšel neko zimo doli v Bosno delat doge.

Pisal je materi, da je obolel, nič družega. Bilo je kratko pismo, katerega je na-

rekovala ljubezen krepkega, s hrapavo skorjo obdelanega srca, da bi doma ne brali v kaki prenačljivi besedi resnico.

In nekega dne je prišlo suhoparno uradno poročilo, da je umrl vsled težkih notranjih poškodb, da je tu in tu ta in ta dan zakopan itd.

To je bil začetek mukepolnega, že itak ne predobrega življenja. Mati ji je priznala pozneje, kako se je čudila, da je mogla te ure pretrpeti.

In sama — —

Očeta več ni, ni tega dobrega očeta! Solze so ji zalile oči, če je pomislila, da ne bo nikdar, nikdar več na tem svetu slišala njegovega glasu, žalosti se ji je krčilo srce, ko je pomislila, kako malo je pazila na njegove zadnje besede, ki jih je izgovoril ob slovesu. Pa kaj se hoče, dete je dete. Misli je, da mora biti tako, da pride oče nazaj, kot vsako leto, dokler zopet ne odide. Ali čim starejša je bila, tem huje ji je bilo, vedno bolj je čutila, kako tone spomin na očeta glas, na vse njegovo bitje; borila se je proti temu, toda očeta prikazen je ginila in ginila.

To ji je zarezalo prvo otožno potezo v obraz. In groza jo je spreletavala, da ne bo videla jasne slike očeta, preden ne umre. Njej je bilo torej življenje že nekako odmerjeno. Dočim so drugi živeli veselo, ne skrbeč za konec, ker niso nič mislili nanj, je morala ona misliti vedno na to grozno smrt, ki je bila prag, čez katerega je morala stopiti, predno se zopet združi z očetom.

Mati je delala in delala, da jima ni odletelo to varno življenje. Mučila se je po polju in jemala njo seboj, da bi se ji kam ne izgubila. Posadila jo je v senco pod kako jelšo k vrču, kjer je bila šopke in gledala mater, ki se je mučila in žgala na solnco. Včasih ji je nesla vode, ki je stala poleg nje na travi v senci, a opoludne je prišla mati z njive k nji, da sta pojedli borno kosilce, in potem je zopet delala do večera.

Ko je odrasla, je hodila v šolo, pozneje je začela materi pomagati. Pričela je tudi ona delati po njivah.

Neki dan jima je pisala Cekinova Mreta, naj prideta v Ljubljano, kjer gre Neža lahko v tobačno tovarno. (Dalje prih.)

da je Stein mislil — kakor je sam priznal — da se mu sploh nobena graja ne izreče. In ravno to je vznevoljilo ogromno večino čeških poslancev, ki so živahno odobravalil poznejše govor svojega tovariša dr. Dyka.

Nato je dr. Kramář obširno govoril o Tomaževi žindri, dotičnih polemikah v domačih listih ter sodnih razpravah. Odsek se je prepričal, da ima dr. Šusteršič popolnoma čiste roke in da je nedotakljiv v svoji osebni časti. V sled tega je beseda »dr. Žindra« žaljiva in odsek predlaga grajo posl. Steinu.

Mej tem poročilom, ki je trajalo skoraj eno uro, je bilo precej mirno v zbornici. Oglašali so se z medklici le člani vsenemške zveze.

Na to je mladočeški poslanec dr. Dyk govoril proti predlogoma grajalnega odseka in predlagal, naj se poslancu Steinu tudi zato izreče graja, ker je rekel dr. Šusteršiču: »Z Vami ne občujem, ker je Vas posl. Berger imenoval „šuita“, a ga niste zavrnil.« S tem je Stein zopet žalil dr. Šusteršiča in noben sodnik bi Steina ne mogel oprostiti, ker Stein gotovo iz prijateljstva do dr. Šusteršiča ni govoril onih besed. Take psovke mora zbornica grajati v interesu javne morale. Sodišče ni izreklo, da ima dr. Šusteršič umazane roke, ravno nasprotno. Sodišče more obsoditi tudi le fizično osebo, ne pa juristične, torej ne dr. Šusteršiča kot načelnika »Gospodarske zveze«, ker se je odsek popolnoma prepričal, da dr. Šusteršič ni iskal dobička in članom ni storil najmanjše škode. Odsek je bil soglasnega mnenja, da je osebna čast dr. Šusteršiča popolnoma čista. Dr. Dyk konča: »Nočem preiskavati, odkod je poslanec Stein dobil svoje informacije. Kot Slovan se ne čutim poklicanega, da bi se vtikal v domači prepir Slovencev. Toda zgodovina nas uči, da so bili Slovani tedaj tepeni, ko so pri svojih nasprotnikih iskali pomoči in sveta. To naj bi si dobro zapomnili vsi Slovani in slovanski poslanci.« (Živahna pohvala. Dr. Pommer nekaj kliče. Poslanec Holansky: Kaj Nemce briga, kar imajo Slovani mej sabo.)

Dr. Dyk: »Hočem čakati, da gospod profesor Pommer konča svoje predavanje. Zbornica naj torej sodi pravično in poslancu Steinu izreče grajo.« (Živahna pohvala.)

Na to dr. Šusteršič v daljšem govoru pojasnjuje ves boj proti »Gospodarski zvezi« in svoji osebi kot načelnika zveze. Za njim so govorili dr. Schalk, dr. Tavčar, Plantan in poročevalec dr. Kramář.

Človeka mora srce boleti, ko vidi, kako se najhujši sovražniki slovenskega naroda posmehujejo ob bratomornem boju. Odločni liberalci mej Čehi in Poljaki iskreno obžaljujejo, da se je našel človek, ki je slovenski domači prepir spravil po tej poti v zbornico. Hotel je morda udariti po eni osebi, po katoliško narodni stranki, a zadel je ves slovenski narod.

Pri glasovanju je bil predlog dr. Dyka odklonjen, istotako drugi predlog grajalnega odseka, naj se poslancu Steinu izreče graja. Konstatujem pa, da je bila v zbornici velika zmešnjava in da mnogi niso poznali predlogov.

Važnost trgovinskih pogodb.

(Piše državni poslanec vodja Fr. Povše.)
(Konec.)

V. Naša vinska kupčija.

Kakor je les velike važnosti za mrzlejšje kraje, tako je vino pogostoma edini vir, iz katerega se vzdržuje gospodar v vinorodnih pokrajinah. Naša vinoreja sicer ni toliko, da bi naš vinski izvoz bil tolikega pomena za državno trgovino, kakor na primer žito, živina in les.

Toda toliko krepka pa je naša vinoreja ne le glede na množino, ampak tudi glede dobrote vina, da zamore naša domača vinoreja zakladati v veliki večini domači vinski trg.

Res je, da je zadela velika nesreča naše vinograde, ko jih je opustošila trtna uš. Toda neutrudljivost vinogradnikov in skrb vlade ter dežel je storila, da so opustošeni vinogradi zopet obnovljeni in da smemo upati obilnejšega in tudi kvalitativno boljšega pridelka.

Poleg trtne uši in drugih raznih trtnih boleznih pa je našo vinorejo najhujše zadela nesrečna koncesija naše države sosedni Italiji, kateri se je dovolila izredno nizka uvozna carina za njeno vino. Pod imenom vinska klavzula je znana ta neverjetno daleč segajoča koncesija naše države proti Italiji. Ko je popred za italijansko vino veljala uvozna carina 20 gld., dovolila se je sedaj carina za hektoliter (oziroma 100 kil) le 3 gld. 20 kr.

Italija je imela s svojo sosedo Francijo carinsko vojsko, zato ni hotela l. 1887. privoliti v to, da bi tudi ona Avstriji dovolila carino 5 frankov in 77 centim., ker se ni hotela vezati na to carino, katero bi morala tudi Francija privoliti.

V dobi od leta 1879 do 1887 je prihajalo kaj malo vina k nam iz Italije (na leto le po 9000 hektol., ko je nasprotno našega vina šlo na leto v Italijo povprečno po 42.000 hl.

V dobi 1888 do 1891 pa, ko je carina zopet veljala 20 gld., zmanjšal se je naš izvoz na 4.521 hl., in italijanskega vina prišlo je v Avstrijo na leto le 1.235 hl. Znati je treba, da je Francija vsled skoro popolnega opustošenja vinogradov ista leta trpela na pomankanju vina. Ker je pa bila ob istem času ostala Italija obvarovana tudi trtne uši, so se v Italiji v veliki meri lotili razširjenja vinogradov. Če vpoštevamo izredno milo za trto ugodno italijansko podnebje, če pomislimo, da zaradi obilne topline morejo gojiti trte tudi v planjavi, ko morajo severnejši vinogradniki v to porabljeni strme prekolsolčne lege, če vpoštevamo, da velja italijanski delavec toliko kron, kakor pri nas goldinarjev, če vpoštevamo, koliko ogromno svoto velja pri nas naprava enega hektarja vinograda, in kako malo stane naprava italijanskega vinogradnika, ki se poleg tega zaradi ugodnosti lege in zemlje more posluževati tudi raznih strojev za kopanje in okopavanje vinogradov; če vpoštevamo, kako redkokedaj spomladanski mraz (slana) nastopa, ki pri nas skoro sleherno tretje leto več ali manj škoduje — jasno nam postane, zakaj more italijanski vinogradnik za nizko ceno oddajati svoje vino. Namnožilo se je v Italiji vinogradov za skoro 100 odstotkov; med tem pa si je Francija deloma že zopet opomogla z obnovljenimi vinogradi; deloma je dobila iz Španije primanjkujočo množino; in v Italiji je nastala taka gnječa z vinom, da niso vedeli kam z njim. Njihovi diplomatje pa so umeli izposlovati od naše države omenjeno olajšavo, ki pa je postala tako škodljiva za našo vinorejo.

Da moremo jasno soditi ves vinski-trgovski položaj, poznati moramo naš izvoz in uvoz vina sploh pred dobo famozne vinske klavzule.

V dobi 1877 do 1890 znašal je uvoz ptujega vina v našo državo povprečno na leto 22000 hl, naš izvoz pa je povprečno dosegel znesek 557.000 hl, torej je naš izvoz nadkriljeval uvoz za 25kratni znesek.

Kako je vinska klavzula, dovoljena leta 1892. vplivala, naj govore sledeče številke:

Uvoz in izvoz vina sta znašala:	uvoz	izvoz
leta 1891.	2.235.000 gld.	9.231.000 gld.
„ 1892.	7.106.000 „	6.085.000 „
„ 1893.	12.782.000 „	5.775.000 „
„ 1894.	11.036.000 „	5.168.000 „
„ 1895.	10.901.900 „	5.426.000 „
„ 1896.	11.763.000 „	4.757.000 „
„ 1897.	17.980.000 „	4.434.000 „
„ 1898.	19.098.000 „	4.566.000 „

To se pravi, leta 1891. znašal je „plus“ našega vin. izvoza še lepo svoto 6.996.000 fl. l. 1898. pa je „plus“ uvoza dosegel svoto 14.532.000 fl.!

Naša državna trgovinska bilanca se je tedaj v tej dobi poslabšala za lepo svoto 22.000.000 fl. Da je temu pripomogla vinska klavzula, kaže dejstvo, da je l. 1891. znašala vrednost vpeljanega vina iz Italije 160.000 fl. leta 1898. pa je ta vrednost narasla na 16.623.000 gld.!

Vinska klavzula je pa zadela posebno vinstvo južnih dežel, sosebno Dalmacijo. Vlada naj ne pozabi, da so trte zasejane v zemljiščih, katera niso sposobna za nobeno drugo vsaj intenzivnejšo kulturo ali pridelovanje. Kaj hočeš s takimi koreninami, kaj hočeš v Dalmaciji saditi na mesto trte?

Vsi razlogi tedaj odločno govore za

obrambo naše vinske produkcije. Zato je resen opomin na mestu, da državna vlada ne ponovi pri sklepanju novih trgovinskih pogodb te nesrečne koncesije Italiji za njena vina. Mislil bi, da ga ne bo človeka, ki bi zagovarjal uvoz italijanskega vina. In vendar so se že oglasili!

Vinski veliki trgovci trdijo, da jim je močno, malo kislo italijansko vino kakor našo za pomešavanje z našim premalo močnim in prekislim vinom. No, verujem jim, da so oni vživali bogat dobiček od vinske klavzule. Iznášali so pač pravi odstotek pomešanja in s pomočjo italijanskega vina, za katerega jim je bilo malo plačati, spravili so pod domačimi firmami vino v prodaj po visokih cenah.

Naša država ima tako razširjeno vinsko kupčijo, da nam kar nič ni treba segati po ptujem vinu. Če vinogradniki, ozir. vinski trgovci potrebujejo milega, močnega vina za primes, naj ga iščejo v gorkih primorskih deželah, v Dalmaciji, Istri, Goriški. Celo Francozi zahajajo po črno dalmatinsko vino, katero ima tako močno barvilo, da mu ga pač v tem ni para. Istotako so bela vina iz Dalmacije (Vis), iz Istre, iz Goriške (ribola) tako močna, da ni treba boljših iskati. Sploh pa zaradi vinskih veletržcev ne bomo pustili trpeti tisoče in tisoče vinskih producentov.

Upravičeno je upanje, da vlada ne dobi nikdar v državnem zboru večine, ki bi odobrila tak dogovor zaradi trgovinskih pogodb, v katerem bi se nahajala ta vinska klavzula; zato treba le, da v to poklicani zastopi z vso resnostjo opominjajo vlado, da stori svojo dolžnost v obrambo našega domačega vinarstva. Kaj pa bo, ko bodo z ogromnimi stroški obnovljeni vinogradi dajali polno trgatav?

Kam tedaj z vinom, če se bo kupovalo le laško vino? Zato moramo skrbeti, da postane Avstrija zopet država, ki izvažava vino, ne pa uvažava.

Toliko vlada, kolikor tudi državni zbor pa imata v obrambo našega vinarstva še drugo dolžnost, ki bo pa toliko nujnejša, kolikor večji bo vinski pridelek iz obnovljenih vinogradov.

Zakon, ki bo strogo prepovedal napravo umetnega vina, nam je absolutno potreben, ne le v varstvo vinskega pridelka, ampak tudi zaradi dobrega imena, katero je neobhodno potrebno, če hočemo, da bodo naša vina našla dosti kupcev.

Proč torej z vinsko klavzulo, proč z nesrečnim zakonom, ki pod posebnimi pogoji celo dopušča napravo umetnega vina! Namesto teh pa se uvedi zadostna uvozna carina na tuje vino in strog zakon, ki onemogoči vsakeršno ponarejevanje vina.

Obnovljeni vinogradi bodo dajali dovolj in izvrstnega vina, za pošteno blago se bo vedno našel kupec in tudi plačal primerno ceno.

Zakaj ima naš pošten dolejški cviček lepo ceno? Ljudje ga znajo ceniti kot zdravo vino in če morem kaj našim vinogradarjem svetovati, je to: Bodite pošteni, in zagotovili si bodele kupcev za vino. Osobito pa bo to veljalo, ko bo vinska produkcija zopet narasla; takrat bo le pošten vinski pridelovalec smel upati, da zopet pride prejšnji kupec, ker se je mogel prepričati, da v tem hramu vlada poštenost.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. maja.

Pobiranje davkov na podlagi § 14.

Naš avstr. parlament že par let sem ni rešil rednega drž. proračuna in vlada je bila prisiljena, da je vsakoletni proračun uveljavila s pomočjo zasilnega paragrafa ter s tem dobila tudi dovoljenje pobirati redne držav. davke. Nekateri nemški prenapetneži pa vsled tega niso hoteli plačati predpisanih jim davkov vključ vsem opominom od strani davčnih oblastev. Z jednim takim slučajem se je predvčeranjim pečalo tudi dunajsko najvišje sodišče pod predsedstvom predsednika barona Lemayerja. Neki tak mož, ki ni hotel plačati osebnega dohodniskega davka in se je, ker se mu je dotični znesek siloma izterjal, pritožil najprej na ministerstvo in pozneje po odbitem prizivu na najvišje sodišče. To pa je pritožbo kot neutemeljeno odbilo ter izjavilo, da imajo naredbe, izdane s pomočjo § 14, zakonito

veljavo, ker je zakonodajna oblast izvršena po vladarju samem pod odgovornostjo celokupnega ministerstva. — S to razsodbo najvišjega sodišča so izpodbita razna nasprotna domnevanja, ki so se pojavljala posebnost v obstrukcijski dobi.

Investicijska predloga in predloga glede vodnih cest.

Držav. zboru je vlada predložila dvoje predlog, ki pa napravljata na poslance različnen vtis. Za investicijsko predlogo so vneti poslanci južnih dežel, za predlogo o vodnih cestah po zastopniki severnih dežel, pred vsem Češke in Galicije. Povedali smo pa že, da je za poslednjo predlogo, ko bi se načrt res kmalu uresničil, sicer mej Čehi in Poljaki precej navdušenja, a ker je vsakemu jasno, da bo naša vlada s svojo predlogo zadela brčkone ob mnogo večje ovire, kakor Pruska s svojo kanalsko predlogo, je prav malo nade, da bi se ta načrt res kmalu in tako izvedel, kakor bi to želeli interesovani krogi. O tem je prepričana tudi vlada sama. Ker ji je pa mnogo do tega, da se vsprejme v zbornici še letos investicijska predloga in ker so Čehi zahtevali predlogo o vodnih zgradbah kot *conditio sine qua non*, je vlada ustregla tej želji, da si ne nakopje v zbornici novih težav. Mogoče je tudi, da se predloga reši v zbornici, a da se z deli ne prične tako kmalu, je po izjavi min. predsednika več kot gotovo.

Nemiri na budimpeštanskem vseučilišču

so sicer za nekaj dnij udušeni, a se brčkone kmalu zopet ponove. Proti demonstrantom zadnjih dnij je zaukazal minister Vlasic strogo preiskavo in pričakovati je, da bo one dijake, ki so izrazili prof. Piklerju svojo upravičeno ogorčenost nad sramotjenjem krščanske vere, doletela ravno taka ali pa še huja kazen, kakoršno jim je prisodil vseučiliški senat. S tako razsodbo se seveda ne bo pospešil mir na budimpeštanskem katol. vseučilišču, katero obiskuje le neznatna peščica židovskih dijakov. Da rektor vseučilišča tudi v tem slučaju ne bo storil vse svoje katol. dolžnosti, smemo v ožgled zadnjim dogodkom zanesljivo pričakovati.

Angleži žele miru.

Iz carigradskih vladnih krogov dohaja vest, ki seveda nikogar ne bo presenetila, ki pa potrjuje razne dosedanje neoficijelne izjave, da so Angleži siti vojskovanja in da bi čim preje radi pobrali šila in kopita ter odšli s svojo armado domov. V imenovanih krogih se namreč to-le poroča: Tu splošno prevladuje mnenje, da Angleži ne bodo več dolgo nadaljevali vojske in da čakajo samo vsprejemljivih predlogov, naj pridejo od katerokoli strani. Potem takoj končajo vojsko in dovolijo Burom čim največjo samostojnost. V tem smislu so se izjavili tudi specialni odposlanec lord Volseley, ki je naznanil sultanu nastop vlade kralja Edvarda VII., in njegovi spremljevalci. Angleži so dalje tudi mnenja, da se mora v Južni Afriki čim prej ustanoviti zveza južnoafriških držav, kakoršna se je ustanovila v Avstraliji in Kanadi, katera naj bi se čim največ mogoče rahlo navezala na Veliko Britanijo. — Ako pridružimo tem izjavam še najnovejši davčni vijak Hicks Beachov, vidimo, da se jednake vesti vedno bolj množe in da ne prosijo miru Botha ali celo njegova soproga, marveč le lord Kitchener.

Dogodki v Kini.

Iz Pekina je došlo v zadnjih dneh nekaj poročil, iz katerih bi se dalo sklepati, da je blizu konec „mirovnih operacij“ na kitajski zemlji. Reuterjev urad najprej poroča, da so sklenili generali mejnarodnih čet, naznaniti zastopnikom držav na pekinškem dvoru, da bi bilo sedaj že mogoče umakniti čete, ako bi poslaniki mogli izposlovati od kitajske vlade določno izjavo glede odškodnine. Nadalje so sklenili, da bodo Kitajcem polagoma dovoljevali prevzeti upravo Pekina, tako da pride meščanska oblast zopet popolno v kitajske roke in bo vojaštvo izvrševalo le še pasivno nadzorstvo. To bi bil nekaj pričetek mirovnihi pogajanj.

Medoceanski kanal.

Zvezni ameriški senat je bil sklenil, da bi se pretrgala takozvana Clayton-Bulwer pogodba z Angleško glede kopanja Nicaragua kanala, ki bi vezal atlantiški ocean s tihim morjem. Iz Anglije je došel odgovor.

ki ni sicer tak, da bi javnost razburjal, a je tih, miren, uljuden, prav odvetniško sladak, ki pa navzlic temu v prav kratkih frazah zatrjuje, da je Clayton-Bulwer pogodba pravoveljavna in pravomočna, kakor so vse mednarodne pogodbe, ki so pravilno sklenjene. Anglija pripoveduje, da se bo po zakonu držala smisla te pogodbe in da niti ne misli ne, da bi Združene države tega ne storile. V pogodbi je jasno izraženo, da bodi Nicaragua kanal dovoljen vsem ladijam za prehod, trgovskim in bojnim, v mirnem in vojnem času, prijatelju in sovražniku. Kanal ne sme biti utrjen in mora ostati tudi v slučaju vojne s Združenimi državami neutralen. Ves dobiček od kanala naj bi imele Združene države, ki bi kanal z ogromnimi stroški zgradile in vzdržavale v tem, da bi pobirale neko določeno takso od vsake ladje, ki bi prevozila kanal. V mirnem času bi ne bilo prav ničesar ugovarjati tej pogodbi. Toda, da bi v vojnem času bilo mogoče držati take pogodbe, to je naravnost nesmisel. Novi kanal, če ga bodo prav izkopali, bode velikanske važnosti za prekmorsko trgovino, bo pa tudi velikanske važnosti v bodoči svetovni vojni. V slučaju, da se pograbi dve evropski velevlasti, ki imata kolonijo drugod, gotovo ne bo možno nikdar obema velevlastima ustreči tako pri Nicaragua kanalu, da bi bili obe zadovoljni. Za katero bo stvar slabše izpadla, tista bode očitala Združenim državam, da niso bile neutralne. Kaj pa v slučaju vojne, ki bi jo vojevale Združene države? Kdo bi ne razpolagal z lastnim blagom po lastni volji v svojo korist? Če pa nimajo Združene države v novem kanalu kot graditeljice in lastnice nič več pravice, kakor vsak drug, potem menijo Američani, je velika neumnost žrtvovati trud in denar, pa si nakopati z novim kanalom samo stroške, skrbi in zamero. Sedaj še ni nič popolnoma jasnega, kaj se bode ukrenilo. Po malem pa se že oglašajo tudi drugi glasovi, da bi namreč začela privatna družba graditi mesto Nicaragua Panamo kanal. Tak kanal, ki bi bil last mednarodnih kapitalistov, bi sicer ustrezal popolnoma besedilu sedanje pogodbe med Združenimi državami in Anglijo, a bi v slučaju kake vojne prav zlahka prešel v roke zmagovalca, kateremu bi se ne bilo treba ozirati na nikake pogodbe.

Slovstvo.

•Dom in Svet« št. 5 prinaša naslednjo zanimivo vsebino: Ob Taras - Ševčenkovem grobu. Za štiridesetletnico pesnikove smrti spisal Bajda Kazak. — Na vojvodskem prestolu. Povest iz slovenske starodavnosti. Spisal I. Selán. (Dalje.) — Gazelice. 24., 25., 26., 27., 28., 29. Zložil Anton Medved. — Carletto. Iz bolniških prostorov. Spisal Pavel Perko — Bršljan in bodičje. 6., 7., 8. Zložil Anton Medved. — Oranže in citrone. Pod italijanskim nebom utrgal Fr. S. Finžgar. — Kesanje. Zložil Anton Medved. — Izlet v Opatijo. Potopisna in kulturnozgodovinska črtica. Spisal dr. Frančišek Kovačič. (Konec.) — Moji gradovi. Zložil Jož. Bekš. — Do zmage! Po prijateljevih pismih priobčil Jož. Ošaben. (Dalje.) — Ko mine zime sneg in mraz. Zložila Ksenija. — Drobnogled in drobni svet. Spisal kanonik Iv. Sušnik. (Dalje.) — Finale. Zložila Ljudmila. — Moči! Zložil Leo Levič. — Lovec Roman. Gozdna slika. Spisal I. E. Rubin. — K tebi. Zložila Ljudmila. — Anton Čehov. Literarno-kritična črtica. Napisal F. Ks. G. — Književnost: Slovenska književnost. Hrvaška književnost. Poljska književnost. Ruska književnost. — To in ono. — Slike: Taras Ševčenko. Križ na Ševčenkovi mogili. Soba poleg Ševčenkove mogile. Ševčenkova mogila nad Dniprom. Ševčenkova gora. Sv. Devica z Detetom. Slikal G. Bellini. Oranže in citrone. Slikal F. Pečnik. Boj s Saraceni in zmaga Leona IV. pri Ostiji. Slikal Rafael Sanzio. Izkopine v stari Ostiji: Glavna cesta. Jupiter Serapis. Slike k spisu: »Drobnogled in drobni svet« 13, 14, 15, 16, 17, 18. Gozdni tat. Vinjeta. Buri pred angleškim vlakom.

Dopisi.

Iz Idrije, 29. aprila. (Realke ali gimnazija?) Res žudno je, da je naše mesto, ki je po številu prebivalstva drugo na Kranjskem, v vsakem oziru zanemarjeno. Zadnji čas je, da se zbudimo in trkamo toliko časa, da nas sliši vlada in nam da, kar že davno imajo druga mesta, ki so precej manjša, nego je Idrija. V mislih imamo srednjo šolo. Marsikateri rudar bi rad svo-

jega nadarjenega sina izšolal, pa pri skromnem zaslužku mora biti zadovoljen, ako more svojo družino pošteno preživiti. Sedaj je še druga nadloga na nas prišla: Cesarski rudnik ima dovolj delavcev, torej vsako leto le nekaj novincev v delo sprejme, vsi drugi pa brezposelno postopajo. Število takih dečkov je precej veliko in z žalostjo gledamo v bodočnost, kaj bode iz taci postopačev. Naš občinski zastop je sklenil, na občinske stroške realko ustanoviti, in poslopje se bode že letos zidalo. Ta misel je popolnoma ponesrečena, ker v Idriji je edino le gimnazija na mestu. Gimnazijo hočejo ljudje imeti, ne realke.

To je ljudska volja, katera dovolj jasno kaže, kaj je za Idrijo potrebno in koristno. Skoraj vsi idrijski dijaki se šolajo na gimnazijah in bele vrane so tisti, ki gredo na realko. Pri nas vsak rudar ve, da je mladeniču po dokončani gimnaziji ves svet odprt; tudi tehniko lahko študira, ako imajo stariši kaj pod palcem in ga morejo nadalje podpirati.

Mi tega ne moremo, in srečne se čutimo, ako si moremo z obilno družino toliko pristradati, da vzlic vsemu pomanjkanju enega otroka na gimnaziji izšolamo. Marsikatera hiša se vsled taci stroškov zadolži, tako da nas razun davka tarejo še obresti. Občinski zastop je zvišal občinsko doklado na 50 odstotkov, tako da bomo vseh doklad več kakor 100 odstotkov plačevali, to raj več, kakor je navadnega davka. Pri vsem tem tudi to ne bode zadostovalo in že drugo leto bode treba občinsko doklado povišati, kajti realka stane mnogo denarja; pokazali se bodo stroški, na katere sedaj nihče ne misli, naša občina pa ima mesto denarja le dolg.

Kam bomo prišli? Veliki davki nas bodo potrli. Ali bode kedaj nameravana realka poddržavljena, je tudi še prav veliko vprašanje, ki v zraku visi.

Naš poslanec pete kurije g. Šusteršič se je ravnal po naših željah, ko je pri vladi potrkal na vrata za gimnazijo v Idriji. Vlada je bila pripravljena državno gimnazijo v Idriji ustanoviti, torej gimnazijo, ki bi nas prav nič ne veljala, naš občinski zastop se je pa prenagil in prekrižal to namero, ko je sklenil ustanoviti tukaj realko. Deputacija, ki je šla na Dunaj prosit brezplačnega prostora, še tega ni dobila; pač pa so menda obljubili, pa ne dali, kakor zdaj vidimo, ko je občina drugod kupila prostor za poslopje. Zadnji čas je, da se zberemo in na vsa usta povemo, da ne maramo realke! Občinski zastop naj vpoštevna naše želje glede državne gimnazije in naj se trudi, da dobimo tako gimnazijo, ki nas ne bode nič stala in nam bo v resnici koristila. Mi se obračamo zaupljivo do poslanca pete kurije, g. dr. Šusteršiča, in ga prosimo, naj zastavi ves svoj vpliv pri vladi za državno gimnazijo v Idriji.

Iz Reteč pri Skofji Loki, 27. apr. Mladeniči našega bralnega društva v Reteč pri Skofji Loki so se izvršno izkazali v igri »Kmet Herod«, burki in enem dejanji, in v komičnem prizoru »Ciganova pogodba z baronom za kovačnico«. Veselica se je vršila pri Lovričku na Godešiču. Prihitelo je nad 300 ljudi od tudi oddaljenih krajev. Naj izpregovorimo nekoliko o igri sami. Kmet in gostilničar je igral prav dobro. Dijaki so tudi prav izvršno nastopili, samo eden se je preveč bal glasu dati od sebe. Zdravnik pa je kar najčastneje rešil svojo ulogo. Matijče, Gašperjev oče, je tudi dobro rešil svojo čast. Videti je bilo, da prav srčno občuti sinovo nesrečo. Hlapca bila sta tudi izvršna. Cigani so bili tudi pravi cigani, kakor bi prišli naravnost iz Azije. Največ smeha in veselja so nam naredili. Baron pa se ni prav nič zavedal svojega dostojanstva in svojega imena, ker še pri ciganih ni imel nikakega ugleda; tudi je bil zelo strahopet in je precej ušel, ker se je bal ciganskih pesti. — Na koncu je bil srečolov. Z največjo zadovoljnostjo so se ljudje razšli; vsak je želel, da bi kaj takega kmalu zopet videli. Saj je človek nedolžne šale potreben, da pozabi za trenotek vsakdanje moreče skrbi. Zatorej kličemo zavednim mladeničem: Le tako na prej, pokažite svoje zmožnosti zopet kmalu, in pokažite svetu, kaj znamo Gorenjci!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. maja.

Vodstvo katoliško - narodne stranke je v današnji seji soglasno sklenilo to-le izjavo: Glasovanje v državnem zboru o grajalni zadevi poslanca Steina ni stališča dr. Susteršiča v katoliško-narodni stranki nič izpremenilo. Napadi na njegovo osebo gledé na znano zadevo v bivši »Gospodarski zvezi« so bili našim somišljenikom že znani pred njegovo izvolitvijo v državni zbor; kako so umevali te napade, je pokazala njegova sijajna izvolitev za državnega poslanca. Po dogodkih pri sodišču in v drž. zboru je katoliško-narodna stranka le še tem bolj osvedočena o osebni neomadeževanosti dr. Susteršiča, ker se je to tudi na obeh mestih javno priznavalo. Izid glasovanja v držav. zboru presoja vodstvo katol. narodne stranke edino le s politiškega stališča. Združeni slovanski in nemški liberalizem, napojen s srdom proti vsemu, kar nosi katoliško ime, ni dobil pri včerajšnjem glasovanju še le prvič večine v poslaniški zbornici. Vodstvu katoliško-nar. stranke je to glasovanje samo nov povod, da ob strani dr. Šusteršiča prej ko slej z neomajanim zaupanjem vanj nadaljuje svoj boj proti liberalizmu.

Slovenski delavci dr. Šusteršiču.

»Slovenski katoliško delavsko društvo« v Ljubljani je sinoči odposlalo dr. Šusteršiču naslednjo brzojavko: »V imenu delavskih Vaših volivcev upamo, da vztrajate. Liberalne spletke proti Vaši osebi za nas niso merodajne. S to brzojavko je »Katoliško delavsko društvo« svojemu poslancu pete skupine dalo popolno zaupnico, ki je edino pravi odgovor na Tavčar-Wolfov družjenje.

Novomašniki v celovški škofiji.

Letos bodo posvečeni v mašnike: Iz IV. leta gg. Jan. Arnuš iz Ptuj; Avg. Netušil iz Golrada na Štajerskem; Rih. Pichler iz Špitala; Jos. Rešer iz Zelezne pri Mostiču; K. Wohlandt iz Voitsberga na Štajerskem. — Iz III. leta: B. Gusger iz Zwickenberga; Jan. Hornböck iz Št. Janža v Rožu; Fr. Laser iz Prevalj; R. Roter iz Črne; Janez Serajnik iz Št. Jakoba v Rožu.

Duhovske zadeve na Koroškem.

Na sv. Višarje prideta letos za čas romanja g. kaplan Kukačka iz Gorij in eden č. oo. frančiškanov iz Beljaka. — Prestavljena sta č. gg. kaplana: Jos. Schiwitz iz Šmohora v Greifenburg, in Jos. Stefan iz Greifenburga k sv. Boštjanu pod Visoko Ostrovico.

Katoliško-narodna zmaga. Z Rakeka se nam poroča: Pri včerajšnjih obč. volitvah na Rakeku je sijajno zmagala kat. narodna stranka. S to zmago leže na tleh vsi liberalci a là Domicelje tutti quanti in z njimi »Slov. Narod«, kateri se je za časa državnoborskih volitev hvalil in bahal, da je Rakek njegov. Liberalci so strašno delali, jeli in pili, a vsa teleta in na cente mesa za golaž ni ničesar pomagalo. Živela katoliška zavest. Kitchener na tleh!

Rakovski Bur.

Prvi maj v Idriji. Iz Idrije se nam piše z dne 1. maja: Danes praznuje okoli 150 delavcev soc.-dem. mišljenja svoj delavski praznik. Zjutraj ob 5. uri so imeli obhod z godbo po mestu. V sredi vrst je korakalo tudi 20 žensk. Ob 9. uri so imeli svoje zborovanje, pri katerem je bil navzoč tudi okr. glavar. Govorilo se je o pomenu današnjega dneva, ko se narava vzbuja k novemu življenju, tudi nekako kliče delavca, da se zaveda svojega poklica in dostojanstva. A vidi se, da prazne fraze več ne vlečejo, navdu-

šenost za ta delavski praznik pojema. Popoldne ob 2. so imeli prosto zabavo na hribu nad mestom. Sploh se je vršilo vse mirno in dostojno, tudi njih voditelji so opominjali pristaše se zdržati vsakega izzivanja.

Konkurzni izpit so te dni delali č. gg.: Janez Debelak, župni upravitelj v Šent Juriju pri Šmariji, Josip Knific, beneficijant v Tomišlju, Edvard Kosobud, kapelan v Velesovem, Andrej Krajec, župni upravitelj v Beli peči, Janez Meršolj, kapelan na Dobrovi, Anton Oblak, kapelan v Boh. Srednji Vasi, Josip Plantarič, kapelan v Kranju, in Jan. Trpin, kapelan v Šmartnem pri Litiji.

Dobrodelni bazar. Za dobrodelen bazar je došlo že okoli 400 darov. Začetek te dobrodelne prireditve bode 11. t. m. ob 7. uri zvečer. Sodelovalka bode vojaška godba. Vstopnina bode 1 K.

Zopet debela »Narodova« laž. »Slov. Narod« je te dni zopet zatrobil v svet o velikem napadu goških »klerikalcev« na naprednjake. O tej »Narodova« vesti se nam poroča: V nedeljo dne 21. aprila šlo je 6 mladeničev, udov pevskega društva »Nanos«, v Branico v znano gostilno Luke Glažar. Peli so vesele narodne pesmi. Na večer je prišlo kakih 15 fantalinov iz ondotnih vasi k nam v gostilno. Pili so skoro vsi v eni sobi, potem pa začeta dva suroveža izmed došlih fantov nesramno govoriti proti neki vladarici, katere slika visi na steni. Na to govorico stopi Marija Glažar, soproga gostilničarja, k njim ter surovežem zapove, da o vladarici ne pusti govoriti nikake besede. Velela je zabavljačem o tem molčati. Na to stopi v sobo eden izmed družbe goških fantov in on je pritrjeval njenim besedam rekoč, da ona pravi pravo, in da naj o tem molčijo. V tem trenutku pa začno nekateri rogovileži kričati: »Kaj mi bomo molčali?« ter začno razbijati in vpiti »Živio Tavčar« in »Živio Tuma« ter onega koj zgrabijo ter pobijejo na tla ter ga začno tepsti. Tudi po drugih Gočanih so pričeli takoj udrihati in še celo z — noži. Erege so težko poškodovali, dva so pa ranili. Dolžnost Gočanov je bila braniti se. »Slov. Narod« pa, kakor po navadi, zvali vso krivdo na »klerikalce«, dasi je razvidno, da so krivci neotesani liberalni zabavljači. In nesramno »Narodova« laž so slovenski liberalci raztrosili celo po nemških liberalnih listih. S takim orožjem se bori »inteligenca«!

Zabavni večer trgovskega društva

»Merkur«. Odbor slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani vabi vse člane k I. zabavnemu večeru, kateri se vrši v areni na vrtu »Narodnega doma« v soboto dne 4. t. m. ob 7/9. uri zvečer. Vspored: Godba petje in prosta zabava. Ustop je dovoljen članom in po njih upeljanim gostom brez vstopnine.

Meščanska godba v Ljubljani

imela včeraj občni zbor, na katerem je bil izvoljen predsednikom občinski svetnik gospod Velkavrh, namestnikom gospod L. Stricel, tajnikom gospod Barle, blagajnikom gospod Dražil, odborniki pa gospodje: Fr. Fabian, F. Jagodič, J. Turk, Ant. Dečman, Lav. Pahor in Fr. Komatar. Kakor se čuje, vzdrži se godba, ako bo imela poleg podpor od stran raznih zastopstev še 300 članov, ki bi plačevali po 6 gl. na leto. Dohodki godbe so znašali doslej 19.278 K 92 h, stroški pa 18.605 K 24 h. Doslej je godba nastopila devetdesetkrat. 19 godcev ima mesečno plačo, 4 godce se pa plačuje od slučaja do slučaja. V godbeni šoli je 28 učencev.

Občinske volitve v Cirknici.

V Cirknici so se pričele v ponedeljek občinske volitve. Vodili so jih sami liberalci silno »liberalno« — prezirajoč občinsko postavo. To se je zdelo klerikalcem že preliberalno zato so poslali na glavarstvo po županstvu pritožbo zoper take volitve. Liberalni oče župan Pogačnik so to pritožbo brali in se se svoje liberalnosti tako prestrašili, da se kar sami ustavili volitve, in sedaj je v Cirknici »Waffenstillstand«. To pa so vse za krivili oni oče Pogačnik et Comp., ki se nekaj v »Narodu« vpraševali, čemu imajo tudi cirkniški klerikalci obč. postavu. Gosp. oče! Zato jo imamo, da liberalcem gledamu

na prste in jim stopamo na rep. Ste čuli? Morda se kmalu zopet vidimo! — Dotlej zdravi! Cirčniški Buri.

Cesarjev dar. Občini Rova v kamniškem okraju je podaril cesar 800 kron za zgradbo šolskega poslopja.

Požar in prošnja. Dne 25. sušca t. l. je pogorela hiša s hlevom in vsem pohištvom posestnici Tereziji Zupan v okol. Sv. Marka hišna št. 2, župnije Trbovske. Pogorelo je ubožici vse, kar je bilo premičnega blaga, tako da je brez vsega imetja. Farni urad v Trbovljah priporoča prav toplo imenovanje vsem sočutnim in darežljivim sročem ter je župnik čast. pospod Peter Erjavce voljan, sprejemati katerekoli blagodare.

Velika slavnost hrvatskih delavcev bode dne 29. in 30. junija t. l. v Varaždinu. Hrvatsko delavsko pevsko društvo »Vienac« v Varaždinu bode blagoslovilo svojo zastavo. K slavnosti so povabljeni tudi slovenska društva.

Pretep pri naboru. Včeraj pri naboru so se fantje iz Žirov in Spodnje Idrije malo spoprijeli. Trije so bili lahko ranjeni, a za svojo korajžo bodo morali še k sodnji priti, ki jim najbrž priredi par dni počitka v zaporu, da se jim ohladi vroča kri.

Ljubljanske novice. 25letnica podružnice splošnega uradniškega društva v Ljubljani se bode praznovala 8. junija s primerno veselico v »Mestnem Domu«. — Za cirkus Barnum et Bailey, ki pride tekoči mesec v Ljubljano, postavljajo na raznih krajih Ljubljane kole z deskami, na katerih bodo velikanski barvani reklamni plakati tega cirkusa. — Stavka pri meščanski godbi. Včeraj pred koncertom meščanske godbe v »Narodnem Domu« je nakrat pričelo radi plače stavkati šest godcev. Čuje se, da je ta šestorica nezadovoljnih godcev že zapustila Ljubljano. — Neprostovoljna vrnitev na Grad. Leopolda Jereba in Janeza Mavca, ki sta ušla z ljubljanskega Gradu, je prijela žandarmerija v Laškem ter ju že izročila deželnemu sodišču v Ljubljani. — V Ameriko se je meseca aprila odpeljalo 702 oseb. — Pobegnili od dela je v Koslerjevi pivovarni prisiljenec Jožef Resch.

Koroški nemški kolesarji prirede o Binkošti izlet v Gorico in Trst. Binkoštni terek pridejo tudi v Ljubljano.

Vol ga je nabodel. Posestnika Lovrenca Cvetniča iz Št. Mihela, okraj postojnski, je vol vrgel na tla in ga z rogmi tako razmesaril, da je Cvetnič v tukajšnji bolnici na dobljenih poškodbah umrl.

Vozni red drž. železnic, veljaven s 1. majem, ki smo ga včeraj objavili, je v toliko popolniti, da ostane i nadalje polnočni vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 12:24 po noči in pride v Trbiž ob 3:29 uri zjutraj.

Meteor. mesečno poročilo. Minoli mesec mali traven je bil srednjepol in vetroven. — Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Celsijevih stopnjah: Ob sedmih zjutraj 6°, ob dveh popoldne 14°, ob devetih zvečer 9°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 10:3°. za 0:6° nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dadó 734:9 mm kot srednji zračni tlak tega mesca, za 1:1 mm pod normalom. — Mokrih dni bilo je 10; padavina, dež in sneg, znaša 122:7 mm. — Med vetrovi je prevladoval jugozahodni, mnogokrat je bil precej močan.

Rim in avstrijsko-ogerski Slovani. Nekateri listi radi upijejo, da je Rim Slovanom nepravičen. Kaka je ta nepravičnost, kaže narodnost avstr. kardinalov, od katerih so trije Slovani in samo eden Nemeec. Ogerska ima dva kardinala.

Ljudski hōtel v Milanu. Meseca maja se otvori v Milanu ljudski hotel »Albergo popolare«. Prostora ima ta hotel za 540 moških, pozneje se zgradi tudi hotel za ženske. Za vse moderne udobnosti, ki jih nudi ta hotel, se plača na dan 50 cent. stanarine.

Važen projekt Francosko časopisje živahno razpravlja o dvajset let starem projektu glede prekopa mej zemeljsko ožino Kra na polotoku Malaka. S tem bi se skrajšala morska pot iz Evrope v Kina.

Policisti v ženskih oblekah. V Ludvigshofenu se je pretekli mesec pojavil strahovit zločinec. Moril je ženske. Nakopal

si je na vest osemnajst umorov žensk. Umore je izvrševal s toliko »spretnostjo«, da mu policija ni mogla priti na sled. Sedaj se poroča, da se je dvema redarjema vendar posrečilo, dobiti v pest strahovitega morilca. Redarja sta se preoblekla v žensko obleko in ob ženski obleki se je zločinec ujel in prišel redarjema v pesti.

Laški kralj na evropskih dvorih. Iz Rima javljajo, da bo laški kralj tekom leta posetil evropske dvore in to v Berlinu, Parizu, Petrogradu, Carigradu in Bruslju. Na Dunaj menda ne bo šel, ker naš cesar ni vrnil obiska kralju Umbertu.

Ruske finance. Vrhovni ruski računski dvor objavil je sedaj, da je Rusija imela l. 1900 dohodkov 1.702.500.000 rubljev rednih dohodkov, dočim je bilo proračunjenih le 1.593.700.000 rubljev dohodkov. V tekočem letu odpade od stroškov točka letnih 90—100 mil. rubljev za zgradbo sibirske in mandžurske železnice, ki bo letos popolnoma gotova in ki že donša lepe dohodke.

Po železnici in v parobrodu ob istem času. Sibirska železnica se prekine, kakor znano z bajkalskim jezerom, ki meji nedaleč od Irkutskaja pri Listveničnoje njeno zahodno progo in vzhodno progo, ki se pričinja pri vasi Misovskaja. Mej tema krajema se napravi železnična zveza na ta način, da so zgradili velikansko ladijo s 3750 konjskimi močmi, ki prepelje železnične vozove z jednega brega na drugi breg.

Iz višje deklishe šole. Neki pariški šolski nadzornik je te dni podal poročilo o obisku neke moderne višje deklishe šole. Učenke so mu odgovarjale na vsa vprašanja, tudi na to, iz kakih tvarin obstojijo jajce. Koliko časa pa je treba jajce kuhati, da postane mehko, pa mu ni vedela nobena odgovoriti.

Koliko truda ima plesalec. Koliko korakov napravi plesalec ali plesalka v eni noči na plesu, o tem si je letošnji predpust ubijal glavo nek zabaven Amerikanec. Izračunal je, da ako prepleše 20 valčkov, 4 polke in 2 kadriji, napravi toliko pota, kakor bi prehodil 12 milj.

Podjeten gledališki ravnatelj živi v Brooklynu. Popoludanske predstave, katere je prirejal, niso bile posebno dobro obiskane. Izmisli si je zato nekaj posebnega. Ustanovil je garderobo, v kateri matere lahko spravijo mej predstavo svoje dojenčke, ker je to »garderoba« oskrbel z vsem potrebnim. Imel je vspeh. K popoludanskim predstavam pride sedaj toliko mater, da je čudna garderoba popolnoma polna.

Društva.

(Ljudska posojilnica v Ljubljani) pošilja ravnokar računске sklepe o svojem delovanju v preteklem letu. Iz istih posnemamo, da je imel rečeni zavod v svojem petem upravnem letu K 24.185.294:76 denarnega prometa, kar kaže na izredno živahno delovanje. Bilanca izkazuje K 20.555:12 čistega dobička, stanje vlog pa je bilo z 31. decembrom 1900 K 6.166.217:86. Z vseljem opažamo, kako rapidno raste ta domači zavod, kateri zavzema kljub kratkemu obstanku prvo mesto med vsemi slovenskimi zavodi jednake vrste. Hranilne vloge se obrestujejo brez kakega odbitka po 4½ odstotka in jih vsprejema o vsakega, bodisi ud zadruga ali ne. Z ozirom na velike ugodnosti, ki jih nudi ta zavod, ga prav toplo priporočamo vsem, ki hočejo plodonosno naložiti svoje prihranke. Opozarjamo na da našnji izkaz bilance na zadnji strani.

(Mestna hranilnica ljubljanska). Meseca aprila 1901 uročilo je v mest. hranilnico ljubljansko 798 strank 352.147:02 K, 753 strank pa dvignilo 406.624:96 K.

(Odbor slov. katol. akadem. društva »Danica«) za letni tečaj se je na obč. zboru dne 25. aprila konstituiral sledeče: predsednik cand. iur. Ivan Šinkovic, podpredsednik cand. med. Ivan Hubad, tajnik stud. iur. Anton Kralj, blagajnik stud. phil. Rudolf Pregelj, knjižničar stud. phil. Janko Grafenauer, gospodar stud. iur. Michael Pintar.

(Deželno pomožno društvo »Rudečega križa« za Kranjsko) je izdalo o svojem delovanju v 21. društvenem letu 1900 poročilo, iz katerega posnemamo: Z Najvišjim lastnoročnim pismom z dne 11. marca 1900 je Nj. c. in kr. Apostolsko Veličanstvo blagovolilo Njeno c. in kr. visokost presvetlo gospe prestolonaslednika vdovo nadvojvodinjo Štelanijo oprostiti pokroviteljstva »Rudečega križa« v Avstro-

Ogerski in je izročiti Njeni c. in kr. visokosti presvetli gospe nadvojvodinji Mariji Valeriji. — Kar se tiče števila in presnovne zdravstvenih naprav, ki se imajo v slučaju vojske na Kranjskem napraviti, se ni od preteklega leta ničesar spremenilo. Društvo je potemtakem obvezano, skrbeti za zagotovljenje potrebnih, ki nastanejo pri napravi 1 bolniške postaje s prenočiščem za 210 mož, ene rekonescentnice za 100 mož in ene bolniške postaje brez prenočišča z opoldansko hrano. — Ponovljene in nove ponudbe za brezplačno prevzetje ranjencev in rekonescentov v privatno oskrbovanje so se predložile c. in kr. 3. kornemu poveljstvu v Gradcu, katero je le te odobrilo in v zaznamek sprejelo. — Društvo je v preteklem letu izgubilo 13 rednih in 1 podporne člana, pridobilo pa 16 novih članov, od katerih je 8 v litijskem polit. okraju. Koncem leta 1900 je ostalo: 3 častni člani, 193 rednih in 1 podporni član. Društveno premoženje je znašalo koncem leta 1900 v gotovini 39.484 K 86 h, v obligacijah in srečkah 1130 K, skupaj 40.614 K 86 h; koncem leta 1899 je znašalo premoženje 37.736 K 24 h, torej se je pomnožilo za 2878 K 62 h. Dohodki so se protilanskemu letu za 104 K povišali in izdatki za 185 K 76 h zmanjšali. — Društvo ima podružnice v Postojni, Kočevju, Krškem, Idriji, Kranju, Kostanjevici, Logatcu, Metliki, Vrhniki, Radovljici, Radečah, Novem mestu Kamniku, Crnomlju in Mokronogu, skupaj s 640 člani, 2 častnima članoma in 16.957 K 24 h premoženja. V primeri z lanskim letom je prirastlo podružnicam 35 članov in 1214 K 54 h premoženja. — Kakor je iz računskega zaključka razvidno, je leta 1900 deset podružnic poslalo 50odstotni prispevek glavnemu društvu v skupnem znesku 571 K 7 h.

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 10 do 30. apr. t. l. poslali prispevkov, p. n. gospoda in korporacije: Upravištvo »Sl. Nar.« 140:41 K, upravništvo »Mira« v Celovcu 511 K, kapl. A. Šebat pri Sv. Barbari v Slov. goricah 3 K za pirhe, tvrdka l. Perdan od vžigalic 600 K, dr. Fr. Jankovič v Kozjem zbirko 24 K namesto nagrobnega venca † adj. Fr. Jagodicu, župnik Frid. Kukovič na Dobrni 20 K, nabranik ob poroki g. A. Karbe z gđe. A. Dovnikovo, župnik M. Ulčnik v Doliču 5 K, učiteljci J. Razlag in J. Vesner v Ljutomeru 8 K namesto nagrobnega venca Zorici Šlamberger, nadinž. Fr. Žužek ob poroki Vide Lapajne v Krškem 8 K, bivši tamburaški klub v Št. Petru na Krasu izkupilo za godala 90 K, litijskošmartinske Slovenke dohodek veselice 400 K (po »Sl. Nar.«), župnik Iv. Sakser v Hotedršici 5 K, združene ženske podružnice ljubljanske dohodek veselice 1260:30 K, občina D. M. v Polju 10 K; posojilnice: v Zagorju ob Savi 20, v Idriji 100 K, v Radovljici 30 K, za ljubljansko okolico 80 K (po »Sl. Nar.«), v Mengišu 10 K, za Loški Potok, Drago in Travo 20 K, v Rajhenburgu 20 K; podružnici: ženska v Vel. Laščah dohodek veselice 60 K, ženska za Trbovlje in okolico 167:22 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Narodno gospodarstvo.

Glavna zagonetka našega narodnega gospodarstva

(Po predavanjih dr. Viljem Neuratha, prof. na c. kr. visoki šoli za kmetijstvo priobčuje F. P.)

(Dalje.)

V 17. stol. je buknila mej severoameriškimi tobačnimi naselniki (plantažarji) vsled bogatih tobačnih pridelkov, ki so tobakove cene silno ponižali, huda kriza. Zveza ondotnih naselnikov si je slednjič pomagala s tem, da je vselej kadar so letine predobro izpale, določen del svojih nasadov uničila takoj na polju.

Nerazumljivo padanje celotne zaloge (ne posameznega kosa, kar bi bilo čisto umljivo) pri pomnožitvi blaga nad neko določeno stopinjo, se opaža celo v slučajih, ko je dotično blago predmet monopolistične trgovine ali monopolističnega proizvajanja.

To je doživela tudi v 17. stol. vzhodnoindijska trgovinska družba na Holandskem, ki je imela tedaj v rokah monopol (izključno trgovino) za dišave na svetu. Od leta do leta je uvažala in prodala na svetovnem trgu več dišav. Kar zadene ob neko čudno mejo, od katere naprej ni imela, ako je ponudila več blaga na prodaj, nobenega dobička, ampak celo škodo. Zato se je odločila cele ladije dragocenega blaga pogrezniti v morske globine in iztrebiti del dišavnih nasadov v Indiji in na rajskih dišavnih otokih. Pomorski ribiči neredkokrat skupno vržejo del plena nazaj v morje, ako je lov preobilen, dostikrat ga tudi naravnost uničijo, ako se šele na trgu pokaže presilen uvoz rib. Amerikanski pe-

trolejni kartel je spustil mnogo ton nafte v morje, ker ni imel od večje ponudbe dobička, ampak celo zgubo. Da, saj je vendar danes eden glavnih smotrov večine industrijskih kartelov, proizvajanje in dobavo kakega blaga vzdržati ravno na oni višini, od koje naprej bi ne imeli več dobička, ampak zgubo. (Dalje prih.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Ribnica, 2. maja. Neomejeno zupanje našemu voditelju dr. Šusteršiču! Tudi za njegove izdajice pride dan plačila! — Katol. polit. društvo za kočevski okraj: Brešar, Škrabec, odbornika.

Kamnik, 2. maja. Tudi najpoglejša sredstva združenih domačih in tujih klevetnikov nam ne morejo vzeti poguma. Živijo dr. Šusteršič!

Slov. katol. društvo.

Mengeš, 2. maja. Slovenski Wolfovi gardi sramota. Naj tudi blatijo dr. Šusteršiča v parlamentu, mi stojimo na strani njegovi! — Za izobraževalno društvo in posojilnico: Orel, župan.

Novomesto, 2. maja. Slanc s svojimi razbil nameravano zadrugo kletarsko.

Rakek, 1. maja.*) Pri prvem in drugem razredu obč. volitve zmagala katoliškonarodna stranka. V tretjem razredu smo podlegli za dva glasova, ker je nasprotna stranka volilce v pozni noči iz postelj tirala na volišče. Zmaga naša! Bog in narod!

Dunaj, 2. maja. Po vsej državi se je 1. maj mirno izvršil.

Dunaj, 2. maja. Posl. Krempa je vložil tožbo proti lvovskemu listu, ki ga je prvi obdolžil roparskega napada.

Pariz, 2. maja. V Algieru je v nekem prepiru nasprotnik Maksa Regisa ustrelil nanj in ga ranil na glavi.

*) Za včerajšjo številko prepozno došlo.

Umrli so:

30. aprila. Franciška Šramel, posestnica, 74 let, Radečkega cesta 11, vsled želodčnega raka. — Martin Strazišar, posestnika sin, 5 mesecev, Krakovske ulice št. 1, bronhitis. — Marija Rozman, delavka, 21 let, Florijanske ulice 46, jetika. — Marija Štrukelj, slikarja žena, 40 let, Poljanska cesta 31, vnetje trebušne mreže. — Ivan Štrukelj, slikarja sin, 1 dan, Poljanska cesta 31, življenjska slabost. — Mater Ksaverija Fleničar, ursulinka, 62 let, Kongresni trg 17, srčna hiba.

V bolnišnici:

29. aprila. Marija Mravljica, gostija, 85 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306:2 m, srednji zračni tlak 736:0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Neb	Padavina v 24 urah
1 9 zveč.	736:1	7:6	sl. sever.	pol. oblac.	
2 7 zjutr.	736:1	4:8	brezv.	oblačno	3:2
2 2 popol.	735:2	15:2	sl. svzh.	pol. oblac.	

Srednja včerajšnja temperatura 8:4 normale: 12:1°

Vabilo 459 1--1

VI. redni občni zbor

»Hranilnice in posojilnice v Metliki,«

registr. zadruge z neomejeno zavezo,

ki se hode vršil

v nedeljo 12. maja ob polu 9. predpoldne v posojilničnih prostorih.

Vspored:

1. Poročilo načelstva in računskega pregledovalca.
2. Volitev načelstva, računskega pregledovalca.
3. Potrjenje računa za leto 1900.
4. Razni nasveti.

Metlika, dne 1. maja 1900

Načelstvo.

Nabirajte že rabljene

poštne znamke vseh dežel in vrst, tudi najnavadnejše. S tem pomagajte ubogim dečkom pri vzgoji za duhovski stan. Lepe nabožne spomne, zlasti križevniške rožne vence, svetinice sv. Antona in praškega Jezuska dobite za marke. — Pisati in poslati je pisarni »Bellehem« v Bregenu (Predarlisko). 1113 25—16

Računski sklep za peto upravno leto 1900.

Ljudska posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani.

Denarni promet za leto 1900.

Prejemki			Izdatki		
	Kron	vin.		Kron	vin.
Račun glavnih deležev: Vplačila	600	—	Račun glavnih deležev: Vrnjeni deleži	400	—
„ opravičnih deležev: Vplačila	800	—	„ opravičnih deležev: Vrnjeni deleži	44	—
„ hranilnih vlog: Vloge	3,274.519	92	„ hranilnih vlog: Vzdignene hranilne vloge	2,765.002	77
„ tekoči A: Vloge in vzdigneni naložen denar	6,150.028	49	„ tekoči A: Vzdignene vloge in naložen denar pri raznih zavodih	6,664.810	04
„ tekoči B: Vloge	929.130	22	„ tekoči B: Vzdignene vloge	120.828	46
„ posojil: Vrnena posojila	394.258	85	„ posojil: Izplačana posojila	1,085.699	08
„ tekočih posojil: Vrnena posojila	309.133	55	„ tekočih posojil: Izplačana posojila v tekočem računu	724.814	98
„ efektov: Prodani efekti	202.781	—	„ efektov: Nakupljeni efekti	5.000	—
„ menic: Plačila	498.597	69	„ menic: Eskomptovane menice	573.125	49
„ nepremičnin: Sprejemki	43.037	53	„ nepremičnin: Plačila in investicijski stroški	49.635	97
„ pro diversi: Razni sprejemki	9.269	14	„ pro diversi: Razna izplačila	20.165	62
„ Pristopnine: Vplačila	200	—	„ pristopnine: Vrnena pristopnina	1	—
„ posojilnih obresti: Plačila	130.041	12	„ obresti hranilnih vlog: Izplačane obresti	42.012	43
„ obresti tekočih posojil: Plačila	83.149	97	„ posojilnih obresti: Vrnene obresti	725	60
„ tekočih obresti A: Prejete obresti od naloženega denarja	37.759	31	„ obresti tekočih posojil: Vrnene obresti	1.879	80
„ efektov: Prejete obresti	17.437	25	„ tekočih obresti A: Izplačane obresti	3	14
„ zamudnih obresti: Prejete zamudne obresti	1.337	91	„ meničnih obresti: Povrnene obresti	550	60
„ meničnih obresti: Prejete obresti	9.571	—	„ inventarja: Nakup inventarja	256	20
„ dividend: Povrnena dividenda	2	50	„ davkov in pristojbin: Plačani davki in pristojbine	3.590	31
„ upravnega prispevka: Prejemki	6.378	76	„ dividend: Izplačana dividenda	220	—
Gotovina v blagajni začetkom leta 1900	27.109	62	„ upravnih stroškov: Izdatki	28.495	06
			Gotovina v blagajni koncem leta 1900	37.883	28
	12,125.143	83		12,125.143	83

Denarni promet:

Sprejemki	K 12,098.034	21
Izdatki	„ 12,087.260	55
	K 24,185.294	76

Račun zgube in dobička.

Debet				Kredit			
	Kron	vin.		Kron	vin.	Kron	vin.
Račun tekočih obresti A: izplačanih	3	14	Račun posojilnih obresti			138.578	96
„ kapitalizovanih	1.077	25	„ obresti tekočih posojil			80.452	06
„ obresti hranilnih vlog: izplačanih	42.012	43	„ tekočih obresti: prejetih	37.759	31		
„ kapitalizovanih	196.308	08	„ kapitalizovanih	16.651	98	54.411	29
„ tekočih obresti B: kapitalizovanih			„ meničnih obresti			8.234	24
„ efektov: kurzna razlika			„ efektov: zamudnih obresti			11.296	23
„ inventarja: 10% odpisa			„ upravnega prispevka			1.337	91
„ davkov in pristojbin			„ pristopnine			6.378	76
„ upravnih stroškov			„ nepremičnin			199	—
„ bilance: čisti dobiček						26	91
						300.915	36
						300.915	36

Račun bilance z dné 31. decembra 1900.

Debet				Kredit			
	Kron	vin.		Kron	vin.	Kron	vin.
Račun posojila: na vknjižbo	1,920.020	19	Račun glavnih deležev			4.200	—
„ na poroštvo in zastavo	805.014	03	„ opravičnih deležev			4.396	—
„ tekočih posojil			„ hranilnih vlog: stanje	K 5,152.060	95		
„ tekoči A: naložen denar, stanje	1,090.935	86	„ kapitalizovane obresti	196.308	08	5,348.369	03
„ kapitalizovane obresti	16.651	98	„ tekoči A: stanje	K 3.288	57		
„ menic			„ kapitalizovane obresti	1.077	25	4.365	82
„ efektov			„ tekoči B: stanje	K 808.301	76		
„ nepremičnin			„ kapitalizovane obresti	5.181	25	813.483	01
„ pro diversi			„ posojilnih obresti: predplačane obresti od				
„ inventarja			„ posojil na vknjižbo	7.298	58		
„ posojilnih obresti: zaostale obresti od po-			„ predplačane obresti od posojil proti po-	4.112	76	11.411	34
„ sojil na vknjižbo	18.358	08	„ obresti tekočih posojil			2.501	67
„ zaostale obresti od posojil proti poroštvo	4.948	98	„ meničnih obresti			1.406	08
„ in zastavo			„ dividend			42	50
„ obresti tekočih posojil			„ rezervnega zaklada	3.502	00 ¹ / ₂		
„ efektov			„ razpoložnega zaklada	13.720	10 ¹ / ₂		
„ blagajne			„ posebne rezerve za zgube	13.664	04 ¹ / ₂	30.886	15
			„ zgube in dobička			20.555	12
						6,241.616	72
						6,241.616	72

V Ljubljani, dné 29. aprila 1901.

Za načelstvo:

Dr. Ivan Šusteršič l. r., načelnik.

460 2-1

Josip Šiška l. r. Anton Belec l. r. Josip Jarc l. r. Frančišek Leskovic l. r. Dr. Andrej Karlin l. r. Karol Kauschegg l. r. Matija Kolar l. r. Ivan Kregar l. r. Dr. Viljem Schwelzler l. r. Gregor Šilbar l. r. Dr. Aleš Ušeničnik l. r.

Za nadzorstvo:

Alfonz Levličnik l. r. Dr. Josip Debevec l. r. Ivan Dogan l. r. Karol Pollak l. r. Alojzij Stroj l. r.

Letna poročila se dobé, dokler jih je še kaj v zalogi, v posojilničnih prostorih na Kongresnem trgu št. 2. brezplačno.

Jesihov cvet Vinacet, z vodo razredčen, daje najzdravejši, najstalnejši in zelo okusen jesih

1 mala stekl. za 5-10 litrov kisa 1 K
1 velika » » 20-40 » » 3 K

Na prodaj v trgovinah špicerij, delikates in v drogerijah. 366 20-4

Paziti je na varstveno znamko.

VABILO
na

izvanredni občni zbor
„Kmetijskega društva na Dol. Dobravi,
registr. zadruga z omejeno zavezo“,
kateri se vrši

v nedeljo dné 19. maja 1901
ob 4. uri popoldne

- Dnevni red:
1. Poročilo načelstva.
 2. Poročilo nadzorstva.
 3. Odobrenje računov.
 4. Volitev načelstva.
 5. Volitev nadzorstva.
 6. Volitev razsodišča.
 7. Prememba pravil.
 8. Slučajnosti.

457 1-1 Načelstvo.

Klobuke in slamnike
313 snaži in po novi šegi prenareja 7-6
C. Brill, Resljeva cesta št. 16.

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojco zalogo
zgotovljene obleke
posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.

Za pomladno in poletno dobo

priporočam gospodarjem in kmetovalcem, kakor tudi raznim podjetnikom svojo veliko zalogo potrebščin za stavbe: portland- in roman-cement, železo za vezi, storje, traverze, železniške šine, okove za vrata in okna, trombe, cevi za vodovode, štedilnike (Sparherde).

Potem poljedelske stroje: slamoreznice, gepeljne, mlatilnice, fino izdelane, močne pluge, stroje za posnemanje smetane, stiskalnice za sadje, najnovejše trombe za gnojnice in drugo potrebno orodje za poljedelstvo.

Hazno orodje za kovače, ključavničarje in mizarje.

Nagrobne križe, vlite kotle, jeklo za svedre, tehtnice in uteže, žimo, morsko travo, kakor veliko izber v kuhinjski opravi itd. po jako nizkih cenah.

Fran Stupica, 232 30-9
trgovina z železnino in špicerijskim blagom,
Ljubljana,
Marije Terezije cesta št. 1, poleg gostilne „pri Figovcu“.

Službo cerkovnika,
če mogoče pri kaki večji župniji, išče štiridesetleten, obh deželnih jezikov popolnoma vešč mož z najbljimi izpričevali, ki je opravljal enako službo že pri neki stolni cerkvi dve leti. 422 5-4
Ime se izv. pri upravnistvu »Slovenca«.

Naročajte „Socijalizem“!
Naročila sprejema g. **Luka Smolnikar,** stolni vikar v Ljubljani.

Jos. Perhauc
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6
c. kr. koncesionirana

pisarna za promet posestev
se priporoča
za izvršitev nakupov in prodaj graščin, v deželni deski vpisanih posestev, tovarniških etablissementov, mestnih, najemniških in rodbinskih hiš, vil in realitet vsake vrste.

Istotam je tudi koncesionirana pisarna
za civilne in vojaške zadeve

in sicer za
izdelovanje prošenj
na Njega Veličanstvo, računov, vlog na razne osrednje urade in druga oblastva, zadevajajočih pomiloščenje, obrtne, ženitvene in pristojnostne, državljanske, iz- in priseljevanjske, vojaške (franje) naborne in one stvari, ki so v področju političnih oblastij, in posebno tudi v zadevah novega osebnega 359 (6-2) in pridobinskega davka.

Mladiški cvet.
Dijaški molitvenik.
Flos juvenilis
Libellus precum in usum studiosae juventutis
priporoča
prodajalnica kat. tiskovnega društva
(H. Ničman.)
Cena eksemplaru v platno vezanemu 2 K 20 h, v usnji z rudečo obrezo 2 K 60 h. Po pošti 20 h več.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Mestna hranilnica v Novem mestu.

Activa. I. Bilanca upravnega imetja za 31. dec. 1900. Pasiva.

	K	h		K	h
Račun hipoteknih posojil	1,128,219	82	Račun vlog	1,563,798	63
» hipoteknih obresti, zaostale leta 1900	7,993	01	» hipoteknih obresti: Predplačila l. 1900	6,715	63
» menjic	155,450	80	» menjicnih obresti: Predplačila l. 1900	2,247	59
» tekoči	145,793	74	» založnih obresti: Predplačila l. 1900	10	09
» zalog	1,650	—	» pro diversi	20,090	—
» efektov	145,371	95	» davkov in pristojbin	207	60
» efektovnih obrest, višee l. 1900	2,261	36	» zgube in dobička: Čisti dobiček	8,922	49
» zamudnih obrest, zaostale l. 1900	482	28			
» inventarja	430	01			
» uradnih troškov: Zaostali opomini in drugi troški	17	26			
Saldo l. 1900	440	—			
» blagajne	18,881	80			
	1,601,992	03		1,601,992	03

Activa. II. Bilanca rezervne zaklade za 31. dec. 1900. Pasiva.

	K	h		K	h
Račun efektov	27,151	68	Račun glavnice	36,438	52
» Višee obresti	361	40			
» Poslovni dobiček l. 1900	8,922	49			
	36,438	52		36,438	52

V Novem mestu, dné 31. decembra 1900.
443 1-1 **Ravnateljstvo.**

Barve za učence ima v največji izber v zalogi tvrdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Francišanske ulice. 228 19 11-10
Vnanja naročila proti povzetju.

Deček,
štirinaštleten, ki je dovršil petrazrednico, **želi vstopiti** v kako trgovino
Več pove njega oče **A. Kosec** v Železnikih hiš. št. 100. 445 3-2

V najem se oddajo
v hiši št. 4 na Dolenjski cesti s l. oktobrom in event. tudi prej prizemski prostori z vrtom, kletmi in hlevi in lastnim podstrešjem, pripravi za gostilniški obrt, ter **jedno stanovanje** v I. nadstropju. 461 3-2
Natančnejša pojasnila v tej zadevi daje hišni oskrbnik, Mestni trg št. 7, I. nadstropje.

Najprimerneje priložnostno darilo za mladino so
Pomladni Glasi
ki so jih izdali ljubljanski bogoslovci dosedaj deset zvezkov.
Dobé se še razen I. in II. vsi letniki in sicer nekateri krasno vezani po 1 K 80 h, v platno po 1 K 10 h, v polplatno po 80, ozir. 70 h, broširani po 60, 50, ozir. 40 h.
Naročajo se po vseh knjigarnah in v semenišču.

Zahvala in priporočilo.
Zahvaljujoča se za doslej nama izkazovano naklonjenost in zaupanje, javljava ob jednom sl. občinstvu, prečast. duhovščini in dosedanjim najinim gostom, **da sva s prvim dnem maja meseca prevzela slovito, dobro poznano gostilno**

Pri Zvezdi (Ferlinz)
v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg št. 13,
kjer bova skrbela za **izvrstno pljačo** in **okusna jedila po zmerni ceni** vsestransko zadovoljiti ter s tem ohraniti sloves staroznane gostilne.
Priporočava najino podjetje vsestranskemu upoštevanju ter beleživa velespoštovanjem

558 (3-1) **Peter in Magdalena Krisch.**

Dunajska borza.

Dne 2. maja.		Dne 30. aprila.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notab	98-50	20 mark	23-52		106-75	Si. Genois srečke, 40 gld.	234-—
Skupni državni dolg v srebru	98-10	20 frankov (napoleonador)	19-08	Zastavna pisma av. ostr. zem.-kred. banke 4%	94-35	Waldsteinove srečke, 20 gld.	390-—
Avstrijska zlata renta 4%	117-90	Italijanski bankovci	90-50	Priporočene obveznice državne železnice	421-50	Ljubljanske srečke	58-75
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97-45	C. kr. cekini	11-31	» južne železnice 3%	347-—	Akcije anglo-avstrijske banke, 300 gld.	280-—
Ogerska zlata renta 4%	117-50			» južne železnice 5%	124-25	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6200-—
Avstro-ogerska krona renta 4%, 200	92-80			» dolenskih železnic 4%	—	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	880-50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1665-—			Kreditne srečke, 100 gld.	399-—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	99-50
Kreditne delnice, 160 gld.	687-—			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	400-—	Splošna avstrijska stavbinska družba	133-—
London vista	340-22 1/2			Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	49-—	Montanska družba avstr. plan.	460-75
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-52 1/2			Ogerskega	25-—	Trboveljska premožarska družba, 70 gld.	468-—
				Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	16-60	Papirnih rublev 100	253-50
				Rudolfove srečke, 10 gld.	58-—		

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri šrobanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kuliantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe. Odgovorni vrednik: Iven Rakevec. Tisk „Katoliške Tiskarne v Ljubljani.“